

توریزم

تلنگر

نیشگون

سقوط آزاد فرش ایران

صادرات فرش دستباف ایران امسال به یکی از پایین‌ترین سطوح تاریخ خود رسیده و حتی احتمال رسیدن به ۴۰ میلیون دلار هم بعید است.

مرتضی حاجی آقامیری، عضو هیات نمایندگان اتاق تهران با تأکید بر اینکه صادرات فرش دستباف ایران در سال جاری به یکی از کمترین مقادیر تاریخی خود رسیده است، می‌گوید: مجموعه‌ای از تحریم‌ها، سیاست‌های داخلی، جنگ و تعلیق پس از آن باعث شده بازارهای سنتی ایران از دست برود. به نظر نمی‌رسد امسال صادرات فرش دستباف حتی به ۴۰ میلیون دلار برسد. دلایل این وضعیت متعدد است و بسیاری از آنها ریشه قدیمی دارد.

او با اشاره به نقش موثر تحریم‌ها در افت

صادرات فرش دستباف افزود: ما مهم‌ترین بازار خود یعنی آمریکا را از دست داده‌ایم؛ بازاری که حدود ۴۵ درصد بازار جهانی فرش دستباف را تشکیل می‌دهد. طبیعی است که حذف از چنین بازاری، ضربه‌ای سنگین به صادرات فرش ایران وارد می‌کند.

حاجی آقامیری با بیان اینکه سیاست‌های داخلی نیز بی‌تأثیر نبوده و بخشی از بازار را متاثر کرده است، ادامه داد:از سال ۱۳۹۷ به ویژه موضوع تعهد ارزی تأثیر جدی بر کاهش صادرات گذاشت. البته شدت آن در سال‌های اخیر کمتر شد اما اثراتش باقی ماند. اسامال انتظار داشتیم با کاهش محدودیت‌های تعهد ارزی، وضعیت کمی بهتر شود اما با موضوع جنگ و تعلیق بعد از جنگ مواجه شدیم؛ موضوعی که بازار را دوباره دچار اختلال کرد و هنوز ادامه دارد.

عضو هیات نمایندگان اتاق تهران یکی دیگر از موانع مهم را محدودیت‌های گمرکی عنوان کرد و گفت: طبق تبصره ماده ۱۲۱ آیین‌نامه اجرایی گمرک، بازگشت فرش‌های ایرانی که در خارج انباشته شده و باید برای تعمیر یا احیا به داخل وارد شود، عملاً ممکن نیست. این مسئله هم در بازارهای قدیمی باعث افت قیمت می‌شود و هم فرصت ورود به بازارهای جدید را از ما می‌گیرد. او با انتقاد از عدم اجرای قانون بیمه فعالان صنایع‌دستی اظهار کرد: طبق قانون، قالی‌با‌فان و فعالان صنایع‌دستی باید تحت پوشش بیمه تأمین اجتماعی قرار گیرند، اما دولت منابع آن را تأمین نمی‌کند. وقتی این افراد بیمه نباشند، فعالیت در این حوزه جذابیت خود را از دست می‌دهد و ما نیروی کار را از دست می‌دهیم. از دست دادن نیروی انسانی ماهر، مستقیماً تولید و سپس صادرات را مختل می‌کند.

حاجی آقامیری در ادامه گفت: محدودیت در تأمین مواد اولیه و شرایط اقتصاد کلان کشور هزینه‌هایی ایجاد کرده که امکان انتقال آنها به قیمت نهایی صادرات وجود ندارد. در نتیجه هم تولید، هم فروش خارجی با مشکل مواجه شده است. بعید است امسال بتوانیم صادرات ۴۱.۷ میلیون دلاری سال گذشته را نیز تکرار کنیم. جنگ و تعلیق پس از آن، مانند بسیاری از صنایع دیگر، به‌شدت بر فرش و صنایع فرهنگی اثر گذاشته است.

عضو هیات نمایندگان اتاق تهران درباره این که کدام کشورها جای ایران را در بازارهای جهانی گرفته‌اند، گفت: بخشی از بازار ما هنوز جایگزین نشده، اما بخشی از بازار جهانی را کشور هند از ما گرفته است.

بادگاری

«سمیرم» می‌تواند

به مقصد «گردشگری

ملی» تبدیل شود

فرماندار سمیرم با تأکید بر ظرفیت‌های کم‌نظیر گردشگری، طبیعی، فرهنگی و عشایری این شهرستان گفت: با کاهش دیوانسالاری و حمایت از سرمایه‌گذاران، سمیرم می‌تواند به یکی از مقاصد اصلی «گردشگری ملی» تبدیل شود. محمود مسلم‌زاده در گفت‌وگو با ایرنا با تأکید بر ضرورت معرفی ظرفیت‌های کمتر شناخته‌شده این شهرستان به مخاطبان داخلی و خارجی افزود: سمیرم ظرفیت تبدیل‌شدن به قطب گردشگری عشایری کشور را دارد و جاذبه‌های طبیعی، فرهنگی و هنری این منطقه می‌تواند آن را به یکی از مقاصد برتر گردشگری کشور تبدیل کند. وی افزود: معرفی ظرفیت‌های کمتر شناخته‌شده، توسعه زیرساخت‌ها و حضور فعال رسانه‌ها برای ترویج جاذبه‌های گردشگری و صنایع‌دستی از اولویت‌های مهم مدیریت این شهرستان است. مسلم‌زاده با تأکید براینکه هیچ‌کس حق ندارد این شهرستان را «محروم» خطاب کند، تصریح کرد: سمیرم دارای ظرفیت طبیعی، فرهنگی، عشایری و گردشگری کم‌نظیری است که با کاهش دیوانسالاری و حمایت از سرمایه‌گذاران می‌تواند به یکی از قطب‌های گردشگری ایران تبدیل شود. وی گفت: برای توسعه این منطقه نیازمند همکاری صمیمانه همه دستگاه‌ها، فعالان گردشگری و رسانه‌ها هستیم.

گردشگری

سلامت

بزرگ‌ترین چالش، فاصله بین ایران واقعی و تصویری است که رسانه‌ها ساخته‌اند

علاقه‌مندی‌هایی از قطر و دیگر کشورهای خلیج فارس ثبت شد که در دست پیگیری است.

او افزود: بزرگ‌ترین چالش، فاصله بین ایران واقعی و تصویری است که رسانه‌ها ساخته‌اند. مشکلات ارزی، محدودیت پروازهای مستقیم و کمبود محتوای دیجیتال حرفه‌ای به زبان عربی لهجه خلیجی نیز موانع دیگرند. راه‌حل‌ها شامل حضور فعال در نمایشگاه‌ها، تولید محتوای چندرسانه‌ای عربی، استفاده از اینفلوئنسرهای قطری و ساده‌سازی فرآیند سفر ازجمله بهره‌گیری از معافیت ویزاست. بختیاری درباره آمار بازدیدکنندگان غرفه ایران در این نمایشگاه نیز گفت: روزانه حداقل ۵۰ بازدیدکننده حرفه‌ای به غرفه ایران مراجعه کردند و حدود ۴۰۰ کتابچه و بروشور توزیع شد. با برنامه‌ریزی مشترک، بازاریابی هدفمند و سرمایه‌گذاری روی تجربه‌های فرهنگی و طبیعت‌گردی، ایران می‌تواند به سرعت جایگاه خود را در بازار سفر شهروندان قطر ارتقا دهد.

چالش

اقامتگاه‌های بیشتر یا حفظ آب‌گرم‌ها؟

سرعین، شهری که سال‌هاست یکی از مقاصد مهم گردشگری شناخته می‌شود، امروز میان رونق فصلی و توسعه بی‌وقفه ساخت‌وسازهایی قرار گرفته که بیشتر آنها مراکز اقامتی فصلی هستند. اکبر محمدی، فعال گردشگری سرعین و از سرمایه‌گذاران این شهر توریستی در استان اردبیل به خبرنگار مهر گفت: امروز در سرعین بیش از ۲۳۰ مرکز اقامتی شامل هتل، هتل آپارتمان، مهمان‌پذیر و سوئیت فعال هستند؛ ظرفیتی که به نسبت وسعت شهر و تعداد روزهای پیک سفر، بسیار فراتر از نیاز واقعی است. با وجود این حجم، بسیاری از این واحدها فقط در چند مقطع خاص سال پر می‌شوند و برای ماه‌ها خالی می‌مانند.

وی درباره وضعیت مراکز آب‌درمانی نیز توضیح داد: مجموعه‌های آب‌درمانی، اصلی‌ترین موتور محرک گردشگری سرعین هستند. این شهر چندین پروژه و مجموعه فعال دارد و بسیاری از گردشگران تنها به دلیل همین مراکز وارد شهر می‌شوند. اما استقبال از این مراکز نیز کاملاً فصلی است؛ تابستان و تعطیلات به‌شدت شلوغ و بخش بزرگی از پاییز و زمستان کم‌مراجعه است.

این فعال گردشگری تأکید کرد: تابستان، نوروز و تعطیلات خاص، جمعیت شهر چندبرابر می‌شود، اما در نیمه دوم سال، بخش زیادی از واحدهای اقامتی بدون مهمان می‌مانند. همین نوسان شدید باعث شده توسعه گردشگری سرعین پایدار نباشد. وی افزود: با اینکه سرعین در حال حاضر هم بیش از ۲۳۰ مرکز اقامتی دارد، هنوز هم مسئولان گردشگری و مدیران شهری از توسعه بیشتر حرف می‌زنند و ساخت‌وسازهای جدیدی در حال شکل‌گیری است. این در حالی است که بخش قابل توجهی از همین ظرفیت فعلی، بیشتر روزهای سال خالی می‌ماند.

محمدی با اشاره به افزایش فشار برای گسترش محدوده شهر افزود: در جلسات مختلف صحبت از این است که حریم شهر هم برای ساخت‌وسازهای بیشتر در نظر گرفته شود. چنین روندی اگر بدون مطالعه و بدون توجه به تقاضای واقعی گردشگری ادامه یابد، می‌تواند آسیب‌های جدی اقتصادی و زیست‌محیطی ایجاد کند.

وی درباره لزوم بازنگری در نگاه توسعه‌ای سرعین گفت: توسعه گردشگری فقط به معنای ساختن هتل‌ها نیست. باید به سمت مدیریت تقاضا، توزیع سفر در طول سال، توسعه فعالیت‌های غیرفصلی و ارتقای کیفیت خدمات حرکت کنیم. اگر این تغییر رویکرد اتفاق نیفتد، سرعین به مازاد سنگین مراکز اقامتی و هزینه‌های بلااستفاده مواجه می‌شود. محمدی درباره اینکه آیا ساخت‌وسازهای بی‌رویه می‌تواند به مجتمع‌های آب‌درمانی سرعین آسیب بزند؟ اظهار کرد: سرعین بروی پهنای قرار دارد که چشمه‌های آبگرم آن حاصل ساختارهای زمین‌گرمایی بسیار حساس هستند. هر نوع حفاری عمیق، ساخت‌وساز غیرمهندسی یا افزایش بار سازه‌ی در مناطق نزدیک به چشمه‌ها، می‌تواند تعادل فشار آب‌های زیرسطحی را برهم بزند. این یک نگرانی جدی است.

وی گفت: اگر بارگذاری شهری بدون مطالعه ادامه پیدا کند، ممکن است دبی چشمه‌ها کاهش یابد، مسیر آب‌ها تغییر کند یا حتی کیفیت آب تحت تأثیر قرار بگیرد. برخی چشمه‌ها به جریان بسیار ظریف و پایدار وابسته‌اند و کوچک‌ترین دستکاری در لایه‌های زیرسطحی می‌تواند به آنها آسیب برساند.

به گفته محمدی، نگرانی‌ها تنها زمین‌شناسی نیست؛ افزایش ساخت‌وساز یعنی افزایش جمعیت، افزایش فاضلاب، افزایش بار مصرف آب و افزایش زباله. اگر زیرساخت‌ها هم‌زمان با این رشد، توسعه پیدا نکنند، فشار بر محیط‌زیست اطراف مجتمع‌های آب‌درمانی بیشتر می‌شود و این موضوع کیفیت تجربه گردشگران را هم پایین می‌آورد. وی گفت: برای شهری مثل سرعین، چشمه‌ها سرمایه اصلی هستند. اما ساخت‌وسازها بدون ارزیابی زمین‌شناسی و رعایت حریم چشمه‌ها انجام شود، ممکن است خسارت‌هایی ایجاد شود که جبران‌ناپذیر است. امروز بیش از هر زمان دیگری باید مقررات ساخت‌وساز در محدوده‌های حساس سخت‌گیرانه باشد. سرعین به توسعه نیاز دارد، اما توسعه‌ای که حرمت چشمه‌ها را نگه دارد. اگر این منابع صدمه ببینند، نه‌تنها صنعت آب‌درمانی، بلکه کل گردشگری شهر آسیب می‌بیند.

مرمت‌های غیراصولی چگونه به یکی از چهار مسجد آبی جهان آسیب زد؟

محمود مهدی‌پور، در گفت‌وگو با ایلنا اعلام کرد: متأسفانه مشکلات و معضلات بسیاری درخصوص بناها و آثار تاریخی حداقل در سطح استان ما وجود دارد که البته کمابیش در سطح کشور هم دیده می‌شود و متأسفانه تلاش جدی در بدنه و ساختار اداری برای حل آن مشکلات دیده نمی‌شود. او افزود: اخیراً موضوع مداخله و مرمت در سه بنای تاریخی مسجد کبود، برج‌های تاریخی مراغه و مسجد جامع مرند از سوی صاحب‌نظران و متخصصان مورد نقد و پیگیری بوده است.

عضو هیات‌مدیره انجمن متخصصان حفاظت و مرمت بافت‌ها و بناهای تاریخی استان آذربایجان شرقی با اعلام اینکه مشابه و نمونه مسجد کبود تبریز در جهان کم‌نظیر و حتی بی‌نظیر است، گفت: در بناهای مهمی چون مسجد کبود مداخلاتی صورت گرفته که از لحاظ علمی مرمت و حفاظت در تناقض قرار گرفته و حتی متخصصان مرمت، تاریخ، باستان‌شناسی و حوزه‌های مرتبط دیگر را به واکنش وادار کرده است.

مهدی‌پور وجود طرح مرمت برای تمامی بناهای تاریخی را امری ضروری اعلام کرد و گفت: در رابطه با بناهای دارای حساسیت بالا به ویژه بناهایی که ثبت جهانی یا ملی شده‌اند اهمیت وجود طرح مرمت بسیار بیشتر است.

وی یکی از دلایل ضعف مرمتی در استان آذربایجان شرقی را عدم استفاده از متخصصان این حوزه و کمبود شدید نیروی کارشناسی در بدنه و ساختار میراث‌فرهنگی این استان اعلام کرد و گفت: تنها راهکار بهبود وضعیت مرمت بناهای تاریخی این استان به ویژه مرمت مسجد کبود تبریز، تدوین طرح جامع مرمت با بهره‌گیری از نظر کارشناسان و تخصیص بودجه کافی برای مطالعات آسیب‌شناسی و اجرای مرمت‌های اصولی بر مسجد کبود تبریز از سوی مسئولین استانی و وزارت میراث‌فرهنگی است.

زخم ساخت‌وسازهای غیراصولی به قلب زارچ رسید!

بیش از یک‌سال مالک به‌دنبال رایزنی با شهرداری زارچ و رضایت به عقب‌نشینی بر خلاف مجوز میراث‌فرهنگی که در آن قید شده بود هیچ‌گونه تغییری در طرح و سازه مجاز نیست، درحال ساخت‌وساز آن هم بدون الگوی پر و خالی و با سازه بتنی در بافت تاریخی زارچ است. محمدرضا فلاحتی، معاون میراث‌فرهنگی استان یزد در این رابطه به خبرنگار ایلنا گفت: باوجود اینکه بافت تاریخی زارچ در فهرست میراث ملی کشور به ثبت نرسیده اما برای حفاظت از این بافت تاریخی اقدامات بسیاری صورت گرفته است.

او افزود: در سال جاری تفاهم‌نامه‌ای را با شهرداری زارچ منعقد کرده‌ایم که در این تفاهم‌نامه مقرر شد تا تک‌سازی و جداره‌سازی برخی از معابر بافت تاریخی زارچ با همکاری و مشارکت شهرداری و میراث‌فرهنگی انجام شود و خوشبختانه هم‌اکنون نیز در حال اجرای این پروژه هستیم.

فلاحتی افزود: اما در خصوص آن پروژه مسکونی که در حال بازسازی است پلاک‌ها در داخل بافت تاریخی زارچ نیست و با توجه به اینکه بافت‌تاریخی زارچ نیز ثبت ملی نیست عملاً شهرداری از میراث‌فرهنگی استعلامی نمی‌گیرد و آن ضوابط صدور پروانه و ضوابط حاکم بر بافت تاریخی را اجرا نمی‌کند و آن پلاک تخریب شده و درحال ساخت‌وساز نیز خارج از بافت تاریخی زارچ است. معاون میراث‌فرهنگی استان یزد در رابطه با اینکه چه تعداد خانه و بنای تاریخی در بافت تاریخی زارچ وجود دارد، ادامه داد: از آنجایی که این بافت تاریخی در فهرست آثار ملی نیست و به ثبت نرسیده، اطلاعات دقیقی نداریم و عدم ثبت این بافت تاریخی از گذشته تاکنون باعث شده مورد تعرض و تخریب‌های زیادی قرار بگیرد. فلاحتی افزود: متأسفانه ما در این بافت تاریخی لکه‌های تاریخی داریم تا یک بافت منسجم و پیوسته، البته آن بخش باقی‌مانده از بافت تاریخی دارای ارزش تاریخی بسیار بالایی است و باید حفظ شود و اقدامات خوبی هم توسط میراث‌فرهنگی و شهرداری در این راستا صورت گرفته است، به‌طوری‌که برخی از محورها و راسته‌های تاریخی حفظ شده و درحال مرمت و احیا می‌باشد.

بافت تاریخی زارچ یکی از بافت‌های ارزشمند کشور است که به‌دلیل ثبت‌نشدن بخش‌هایی از آن در فهرست آثار ملی کشور، تعداد بسیاری از خانه‌ها و بناهای ارزشمند خود را در سال‌های اخیر از دست داده است. هرچند که بخش‌هایی از بافت با مشارکت میراث‌فرهنگی و شهرداری در حال بهسازی است اما آنچه که بسیار مهم است از دست رفتن خانه‌ها و بناهای تاریخی با مالکیت خصوصی است که این روزها شدت گرفته است. ساخت‌وسازهای غیراصولی، امان بافت‌های تاریخی ایران را بریده است. زارچ یکی از شهرستان‌های قدیمی و با اصالت یزد است که در تمام این سال‌ها ماهیت تاریخی خود را حفظ کرده بود، اما به‌تازگی خبر رسیده که این بافت تاریخی نیز از هجوم ساخت‌وسازهای غیراصولی در امان نمانده است. یک خانه تاریخی در بافت تاریخی زارچ تخریب شد در جایش را به ساختمانی بی‌هویت و نامگون با معماری سنتی این شهر تاریخی بهدد.

یکی از فعالان و کارشناسان میراث‌فرهنگی زارچ در این خصوص به ایلنا می‌گوید: یک خانه تاریخی در بافت تاریخی زارچ درحالی تخریب شد که اوایل سال ۱۴۰۳ مالک به قصد مرمت بنا اقدام به بهسازی و عملیات ساختمانی کرد اما در حین مرمت اعلام کرد که بنا دچار مشکلاتی شده و با این بهانه این خانه تاریخی را به‌طور کامل تخریب می‌کند. او گفت: اداره میراث‌فرهنگی زارچ اما با این اقدام مالک مخالفت می‌کند و مالک نیز با توجه به سه نامه و اخطار میراث در مهرماه ۱۴۰۳ به اداره کل میراث‌فرهنگی استان یزد مراجعه می‌کند و در این راستا مجوز طرحی برای بازسازی بنا از کمیته فنی میراث‌فرهنگی گرفته می‌شود. اما بعد از گرفتن مجوز اختلافاتی بابت عقب‌نشینی بنا با شهرداری زارچ به‌وجود می‌آید و با این بهانه پروژه توسط شهرداری متوقف می‌شود و عملاً مانع از اجرای کار و طرح میراث‌فرهنگی می‌شود.

این فعال میراث‌فرهنگی معتقد است، در این خصوص مکاتباتی بین میراث‌فرهنگی و شهرداری انجام می‌شود؛ مبنی بر اینکه ملک و پلاک مورد نظر فاقد عقب‌نشینی است. اما شهرداری همچنان اصرار بر عقب‌نشینی دارد و مانع از ساخت‌وساز سنتی می‌شود. پس از گذشت